УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ», присвяченої пам'яті академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО»
28 лютого 2025 року

XI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України ВІКТОРА СИДОРЕНКА
1 березня 2025 року

КИЇВ 2025

УДК 377.09(082)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 31 березня 2025 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Валентини Харламенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Тарас Олефіренко,** кандидат педагогічних наук, професор; **Валентина Лозовецька**, доктор педагогічних наук, професор; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Юлія Колісник-Гуменюк**, доктор педагогічних наук, доцент; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Микола Коломієць,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Тетяна Якимович**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Микола Коломієць.

Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2025. 784 с.

До збірника увійшли тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2025
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025
©Автори тез, 2025

ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Юлія Колісник-Гуменюк
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Київ, Україна

Анотація: *у статті розглядається процес професіоналізації вчителя технологій як складова сучасної освіти. Визначено основні виклики, з якими стикаються педагоги. Зокрема: безперервний професійний розвиток, інтеграція інноваційних методів навчання, цифровізація освітнього процесу та адаптація до змін у технологічній сфері. Окреслено перспективи розвитку професійної діяльності вчителя технологій, включаючи впровадження STEM-освіти, сучасне використання освітніх платформ. Визначено шляхи підвищення кваліфікації та професійного росту педагогів у контексті реформування української освіти.*

Ключові слова: *професіоналізація, вчитель технологій, професійна компетентність, виклики освіти, цифровізація, методи навчання, підвищення кваліфікації.*

На сучасному етапі динамічного розвитку нашого суспільства відбуваються кардинальні зміни, пов'язані з входженням України в загальноєвропейський і світовий освітній простір. У зв'язку з цим постає гостра необхідність у вирішенні актуальних питань, пов'язаних із підвищенням якості освіти, переосмисленням концептуальних засад і впровадженням у зміст вищої освіти інноваційних процесів і технологій, спрямованих на формування конкурентоспроможного фахівця, готового до інноваційної діяльності, здатного демонструвати високий рівень професіоналізму, саморозвитку й самореалізації у професійній діяльності, професійній кар'єрі та соціумі. Ефективність роботи з удосконалення національної системи освіти загалом і професійної підготовки можна успішно забезпечувати там, де творчо й наполегливо працюють

висококваліфіковані, компетентні, творчо розвинені викладачі, методисти, усі, хто, творчо актуалізуючи досвід попередніх поколінь, наполегливо реформує сучасні процеси професійної освіти, спрямовуючи їх на особистісно-творчий розвиток і самореалізацію кожного педагога.

Питаннями професіоналізму, компетентності викладачів досліджували Г. Балл, О. Бондаревська, В. Бортницький, Н. Гузій, Ю. Зіньковський, І. Зимня, І. Зязюн, А. Маркова, О. Музика, О. Пометун, О. Савченко, В. Сухомлинський та ін. Теоретичні засади формування педагогічної майстерності педагога розроблені в працях О. Бандурки, А. Дістервега, О. Захаренка, І. Зазюна, В. Казмиренко, Я. Коменського, Л. Лимаренко, А. Макаренка, О. Мороз, В. Омеляненко, Л. Руденко, О. Савченко, В. Третьяченко, К. Ушинського та ін.

Освіта на початку XXI ст. потребує педагогів нової формації, які володіють загальною, естетичною і професійною культурою, педагогічною майстерністю, критичним і послідовним професійно-педагогічним мисленням, вільним від стереотипів. Педагог має виконувати свої професійні обов'язки не формально, а творчо, а його недостатня непідготовленість є перешкодою на шляху гуманізації навчання та підготовки гармонійної особистості.

Безперечно, найважливішою складовою формування, розвитку та саморозвитку викладача є його професійно-педагогічна освіта. Усі ланки процесу підготовки в педагогічному ЗВО взаємозалежні та мають одну загальну мету: виховання всебічно розвиненої особистості майбутнього педагога, що характеризується гуманістичним світоглядом, високою моральністю та творчою активністю. Під час навчання у вищій освіті відбувається професійне самовизначення особистості, що розпочинається в школі з усвідомлення необхідності підготовки до вибору професії та продовжується шляхом допрофесійного, профільного навчання. У закладі вищої освіти студент набуває конкретні уявлення, пов'язані з професійним і особистісним майбутнім. Проходячи стадію накопичення професійних (предметних), а також психолого-педагогічних знань, стадію самооцінювання, майбутній педагог переходить до

самовиховання професійно значущих якостей, набуття трудового досвіду, прийняття усвідомленої ухвали про особистий вибір професії, забезпечуючи оптимальне поєднання своїх інтересів і можливостей із потребами ринку праці та ринку освітніх послуг.

Професіоналізація вчителя технологій – це процес формування та розвитку його професійної компетентності, який включає освіту, практичний досвід, удосконалення навичок та адаптацію до сучасних технологічних змін.

Основні складові які формують професіоналізацію вчителя технологій це: фахова підготовка (отримання вищої педагогічної освіти за спеціальністю «Технологічна освіта»; опанування основ технічних і технологічних наук; знання психолого-педагогічних основ навчання); методична компетентність (оволодіння сучасними методами викладання технологій, використання інноваційних педагогічних технологій; уміння створювати інтегровані навчальні програми); практична та технічна компетентність (володіння сучасними технологічними процесами та обладнанням; використання цифрових технологій та програмного забезпечення у викладанні; проведення практичних і лабораторних занять); підвищення кваліфікації та самоосвіта (участь у курсах підвищення кваліфікації, семінарах, вебінарах; опрацювання сучасної науково-методичної літератури; впровадження нових освітніх тенденцій у свою педагогічну діяльність); педагогічна майстерність та психологічна компетентність (уміння організовувати навчальний процес та зацікавлювати учнів; використання диференційованого підходу до навчання; створення комфортного навчального середовища); інтеграція технологій у шкільну освіту (впровадження концепції STEM-освіти; використання сучасних цифрових платформ та інтерактивних засобів навчання; інтеграція предметів технологічного циклу з іншими дисциплінами) [2, с. 97-109.]

Професіоналізація вчителя технологій не є разовим процесом – це постійний розвиток та адаптація до нових викликів в освітній і технологічній сфері. Сучасна освіта перебуває в пошуку педагогічних технологій, методів,

форм і засобів, які не лише допоможуть у формуванні кваліфікованого фахівця-професіонала, й сприятимуть розвитку творчої особистості. Закон України «Про вищу освіту» проголошує метою освіти всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності; збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. Це зобов'язує педагогічних працівників постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію; забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні; розвивати в осіб, які навчаються самостійність, ініціативу, творчі здібності [1].

Сучасний вчитель технологій – це творча особистість із високим ступенем розвиненості мотивів, характерологічних особливостей і творчих умінь, що сприяють успішній творчій педагогічній діяльності, яка внаслідок професійної підготовки та самовдосконалення набуває знань, умінь і навичок педагогічної праці [3, с. 98], оволодіває уміннями формування творчої особистості студента у навчально-виховному процесі. У процесі педагогічної взаємодії творчі елементи проявляються в різноманітних ситуаціях, але важливим є те, що творчість викладача транслюється у творчість студентів.

Література

1. Про вищу освіту. Закон України № 1556-VII від 1.07.2014 р. // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення 7.01.2025)

2. Колісник-Гуменюк Ю.І. Підготовка викладачів професійно-художніх дисциплін в Україні: професійно-педагогічний аспект. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки* : наук. журнал. Пенітенціарна академія України. Чернігів: ПАУ, 2024. № 2 (13). С. 97-109.

3. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник. Тернопіль. Навчальна книга – Богдан. 2005. 360 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ ДО ТЕМИ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ У ТЕХНІЦІ ЛОЗОПЛЕТІННЯ (НА ПРИКЛАДІ ПАПЕРОВОЇ ЛОЗИ)» У 5 КЛАСІ

Микола Коломієць, Анна Романець

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація: *У роботі проаналізовано вимоги до організації проєктно-технологічної діяльності у 5 класі при вивченні технології виготовлення виробів у техніці лозоплетінні (на прикладі паперової лози). Запропоновано розподіл годин між розділами, та вимоги до організації кожного розділу (вибір об'єкта проєктування, (1 година), основи технології лозоплетіння (3 години), проєктування та виготовлення виробу (7 годин), презентація та оцінка результатів проектної діяльності (1 година)).*

Ключові слова*: проєктно-технологічна діяльність, технологія лозоплетіння, папероплетіння, творчий проєкт.*

Модельними програмами для 5 класу серед пропонованих напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів передбачено вивчення технології плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння, папероплетіння тощо) [1; 2].

Лозоплетіння є видом декоративно-прикладного мистецтва, одним з найдавніших ремесел, яке застосовується для створення предметів побуту, сувенірної продукції, плетених меблів та інших виробів декоративного призначення. Плетіння відоме здавна і до сьогодні, це не тільки цікаве ремесло, а й вид декоративно-прикладного мистецтва. Віддавна люди плетуть з коріння сосни, з соломи, з рогозу, з лози. З появою матеріалів, з'являються нові сучасні